

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра технологій у тваринництві

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

“14” травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗВІРІВНИЦТВО ЯК БІЗНЕС**

Галузь знань	Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Спеціальність	Н2 «Тваринництво»
Освітня програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Факультет	Тваринництва та водних біоресурсів
Розробник:	доцент кафедри технологій у тваринництві, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Руслана УМАНЕЦЬ

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни Головне завдання вивчення дисципліни – надання фахівцям-звірівникам міцних теоретичних знань та практичних навичок з питань розведення, утримання, годівлі, селекції звірів та оцінки хутряної сировини; ознайомлення із передовим досвідом ведення звірівницьких господарств європейських країн; навчити студентів самостійно складати перспективні плани розвитку власних звірівницьких господарств, розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на підвищення рентабельності бізнесу; навчити студентів методам управління та керівництва основними виробничими процесами.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>Н2 “Тваринництво”</i>	
Освітня програма	<i>Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	<i>20 год.</i>	<i>10 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	<i>20 год.</i>	<i>10 год.</i>
Самостійна робота	<i>110 год.</i>	<i>100 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	<i>2 год.</i>

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – вивчення сучасного стану ведення хутрового звірівництва, досвіду провідних світових держав щодо ефективного ведення звірівництва та економічно ефективно організувати виробництво основної продукції звірівничих господарств.

Вивченню ВК передують засвоєння компетентностей, набутих під час опанування ОК ОПП першого року навчання, зокрема: переробка продукції тваринного походження (ОК 2), бізнес-діяльність у тваринництві (ОК 3), сучасні методи селекції у тваринництві (ОК 8), моделювання технологічних процесів у тваринництві (ОК 9), управління виробництвом і переробкою продукції тваринництва (ОК 10).

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.

ЗК 5. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність розробляти, організувати та здійснювати заходи з підвищення продуктивності тварин, контролю безпечності та якості продуктів їх переробки й ефективності її виробництва.

СК 4. Здатність моделювати та проектувати технологічні процеси виробництва і переробки продукції тваринного походження.

СК 10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження.

ПРН 3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 5. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРН 10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Елементи організації хутрового звірівництва														

Тема 1. Вибір конкурентоспроможних об'єктів хутрового звірівництва	1	39	2	2			35		1		1		10
Тема 2. Продукція звірівництва для реалізації	2	4	2	2					1		1		10
Тема 3. Рентабельна племінна робота у звірівництві	3	4	2	2					1		1		10
Тема 4. Ефективна організація утримання звірів	4	24	2	2			20		1		1		10
Тема 5. Ефективна організація годівлі хутрових звірів	5	4	2	2					1		1		10
Разом за змістовим модулем 1	75		10	10			55		5		5		50
Модуль 2. Планування створення звіроферми													
Тема 1. Вимоги до організації звіроферм	6, 7, 8	40	6	4			30		3		3		25
Тема 2. Ветеринарно-санітарні заходи, як запорука бізнес успіху	9, 10	35	4	6			25		2		2		25
Разом за змістовим модулем 2	75		10	10			55		5		5		50
Усього годин	150		20	20			110		10		10		100

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вибір конкурентоспроможних об'єктів хутрового звірівництва	2
2	Продукція звірівництва для реалізації	2
3	Рентабельна племінна робота у звірівництві	2
4	Ефективна організація утримання звірів	2
5	Ефективна організація годівлі хутрових звірів	2
6	Вимоги до організації звіроферм	6
7	Ветеринарно-санітарні заходи, як запорука бізнес успіху	4
	Разом	20

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опанування методу визначення якості племінних звірів	2
2	Розробка концепції організації реалізації племінних звірів	2
3	Опанування методу визначення якості шкурок хутрових звірів	2
4	Розробка концепції організації реалізації шкурок хутрових звірів	2
5	Розробка концепції організації реалізації м'ясної продукції нутрій	2
6	Етапи процесу бізнес-планування	2
7	Оцінка ризиків	4
8	Етапи побудови бренд-стратегії	4
	Разом	20

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Породи, породні групи, типи та кольорові форми звірів	55
2	Інфекційні та аліментарні хвороби хутрових звірів	30
3	Створення бізнес-плану	25
	Разом	110

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних робіт;
- захист розрахункових робіт.

7. Методи навчання:

- практико-орієнтоване навчання;
- проєктне навчання;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Елементи організації хутрового звірівництва		
Лабораторна робота 1. Опанування методу визначення якості племінних звірів	ПРН 1, 5, 10. Знати історію розвитку звірівництва, основну і побічну продукцію хутрового звірівництва, особливості годівлі різних видів хутрових звірів з врахуванням статеві-вікових груп, хвороби хутрових звірів, методи профілактики і лікування найбільш розповсюджених хвороб, як розробляти перспективні плани різних напрямів та спеціалізацій господарств з виробництва хутра, як розраховувати ефективність різних напрямів та спеціалізацій господарств з хутрового звірівництва.	10
Лабораторна робота 2. Розробка концепції організації реалізації племінних звірів		10
Лабораторна робота 3. Опанування методу визначення якості шкурок хутрових звірів		10
Лабораторна робота 4. Розробка концепції організації реалізації шкурок хутрових звірів		10
Лабораторна робота 5. Розробка концепції організації реалізації м'ясної продукції нутрій	Вміти орієнтуватись у біологічних особливостях об'єктів хутрового звірівництва, розробити план реалізації м'яса нутрій та хутрових шкурок норки європейської, самостійно вести селекційно-племінну роботу, розробляти план реалізації племінного молодняку звірів, організувати утримання хутрових звірів різних видів, самостійно організувати нормовану годівлю	10
Самостійна робота 1. Породи, породні групи, типи та кольорові форми звірів		10
Самостійна робота 2. Інфекційні та аліментарні хвороби хутрових звірів		10

	хутрових звірів	
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Планування створення звіроферми		
Лабораторна робота 6. Етапи процесу бізнес-планування	ПРН 3, 10. Знати основні нормативні вимоги щодо використання основних, оборотних та трудових ресурсів Вміти сформулювати та структурувати ризики при створенні власного бізнес-плану з виробництва продукції хутрового звірівництва, визначити послідовність дій створення власного бренду з виробництва продукції хутрового звірівництва, володіти методами управління та організації звірницьких господарств Розуміти роль ведення звірницьких господарств в економіці галузі та якість виробленої продукції, яка має відповідати потребам ринкової та світової економіки	15
Лабораторна робота 7. Оцінка ризиків		10
Лабораторна робота 8. Етапи побудови бренд-стратегії		15
Самостійна робота 3. Створення бізнес-плану		30
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Sychov M., Umanets D., Umanets R., Ilchuk I., Balanchuk I., Holubieva T., Pitera L., Pitera V., Isko O., Vozniuk R. Functional nutrition for rabbits. Prague, 2022. 618 p.

2. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2537>).
3. Зламанюк Л.М., Уманець Д. П., Уманець Р. М. Благополуччя кролів в умовах фермерського господарства. *Ефективне кролівництво і звірівництво*. 2025. № 11. С. 141-167.
4. Конспекти лекцій та їх презентації (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2537>).
5. Отченашко В.В., Сичов М.Ю., Уманець Р.М., Уманець Д.П., Ільчук І.І., Голубєва Т.А., Андрієнко Л.М. Теоретичне та експериментальне обґрунтування живлення кролів. Київ: ЦП "Компрінт", 2020. Т. 2. 1055 с.
6. Отченашко В.В., Сичов М.Ю., Уманець Р.М., Уманець Д.П., Ільчук І.І., Голубєва Т.А., Андрієнко Л.М. Теоретичне та експериментальне обґрунтування живлення кролів. Київ: ЦП "Компрінт", 2020. Т. 1. 942 с.
7. Сичов М.Ю. Ібатуллін І.І., Отченашко В.В., Ільчук І.І., Уманець Д.П., Баланчук І.М., Голубєва Т.А., Уманець Р.М., Махно К.І., Титарьова О.М., Кузьменко О.А. Продуктивність молодняка кролів за згодовування поліфенолкарбонового комплексу з антарктичних чорних дріжджів *Nadsoniella Nigra*. *Таврійський науковий вісник*. 2022. Вип. 126. С. 221-230.
8. Сичов М.Ю., Уманець Д.П., Ільчук І.І., Уманець Р.М., Голубєва Т.А., Андрієнко Л.М. Обґрунтування застосування фітобіотиків у годівлі тварин. К.: Поливада, 2021. Т. 1. 655 с.
9. Сичов М.Ю., Уманець Д.П., Ільчук І.І., Уманець Р.М., Голубєва Т.А., Андрієнко Л.М. Обґрунтування застосування фітобіотиків у годівлі тварин. К.: Поливада, 2021. Т. 3. 703 с.
10. Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва / О. В. Бойко та ін. Київ : НУБіП України, Черкаська дослідна станція НААН, 2024. 488 с.
11. Уманець Д. П., Уманець Р. М., Зламанюк Л.М. Тридцять років прогресу штучного осіменіння в кролівництві. *Ефективне кролівництво і звірівництво*. 2025. № 11. С. 116-140.
12. Уманець Р. М. Методичні рекомендації до проведення лабораторних робіт для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» з дисципліни «Звірівництво як бізнес». Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». К.: ЦП Компрінт, 2025. 32 с.
13. Уманець Р. М., Уманець Д. П., Зламанюк Л.М. Вплив промислового кролівництва на навколишнє середовище. *Ефективне кролівництво і звірівництво*. 2025. № 11. С. 89-115.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Антошкіна Л. І., Каліна Л. М. Як організувати власний бізнес : посіб. для початкового підприємця. Київ : Негатайп, 2011. 160 с.
2. Бала В.І., Донченко Т.А. Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва. Вінниця: Нова книга, 2009. 272 с.
3. Гончар О.Ф., Гавриш О.М. Репродуктивна здатність норок. Черкаси: ЧКПП, 2010. 264 с.
4. Покропивний С. Ф., Соболев С. М., Швиданенко Г. О. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. Київ: КНЕУ, 1998. 208 с.
5. Хородний С. Нутрії. Розведення. Вирощування. Догляд. Київ: 2018. 128 с.

Додаткова

1. Ібатуллин І. І., Мельничук Д. О., Богданов Г. О. Годівля сільськогосподарських тварин. Вінниця: Нова книга, 2007. 616 с.
2. Красічкова А. Декоративні тхори і ханорики. Київ: Акваріус, 2006. 64 с.
3. Ларіна Я. С., Мочерний С. В., Фомішина В. М., Чеботар С. І. Основи бізнесу. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 384 с.
4. Ллойд М. Болезни хорьков. Київ: Аквариум, 2011. 208 с.
5. Масимов Н., Горбатова Х., Калистратов И.: Инфекционные болезни пушных зверей: учебное пособие. Київ: Кондор-Пресс, 2013. 128 с.
6. Мельников И.В., Ханников А.А. Разведение и выращивание нутрий. Київ: 2012. 112 с.
7. Наливайко Л.І., Палій Л.П., Євстафєва В.О. Хвороби хутрових тварин. Київ: Кондор-Пресс, 2019. 412 с.
8. Положення про типовий бізнес-план: Затв. наказом Фонду державного майна України від 26.05.94. № 301. Підприємництво і ринок України. 1994. № 11.
9. Скворцов Н. Н. Как разработать бизнес-план предприятия? Практическое руководство для бизнесменов. Київ: МКП «Прометей», 1994. 96 с.
10. Степаняк І. В. Хутрові звірі. Київ, 1999. 80 с.
11. Skurikhina L. P., Zajtseva N. F. *Nutria keeping and breeding*. Wroclaw: Institute of Animal Production, 2006. 178 p.
12. Kutsenko I., Haronova O., Voloshyn O. The Role of Nutria Meat Production in the Context of Ukraine Food Security. *Scientific Journal of Polonia University*. 2019. Vol. 32. No. 1. P. 71–77.
13. Lukas A. Placing animals in the Plantationocene: The plantation after/lives of nutria in Eastern Germany. *Environment and Planning E: Nature and Space*. 2024. Vol. 7 (4). P. 55-72.
14. Why Animals Do Things. The Nutria: Breeding, Feeding Habits, and Ecosystem Impact: веб-сайт. URL: <https://www.whyanimalsdothings.net/2025/01/19/the-nutria-breeding-feeding-habits-and-ecosystem-impact> (дата звернення: 01.06.2026).

15. Gardenia Dream. Nutria breeding as a business: How to open your own farm: веб-сайт. URL: <https://en.gardeniadream.com/21333065-nutria-breeding-as-a-business-how-to-open-your-own-farm-is-it-profitable-or-not> (дата звернення: 01.06.2026).

16. Invasive Species Centre. Nutria (*Myocastor coypus*): веб-сайт. URL: <https://www.invasivespeciescentre.ca/invasive-species/meet-the-species/land-and-animal-invertebrates/nutria> (дата звернення: 01.06.2026).